

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5CoCsp/46/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120327171
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:6120327171.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a členiek senátu JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Zuzany Stolárovej, v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zast. Remedium Legal, s.r.o, Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX, C., D. XXXX/XX, v konaní o zaplatenie 492,77 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku 8Csp/109/2021-171 z 20.04.2023 Okresného súdu Spišská Nová Ves

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok.
- II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým, v poradí druhým rozsudkom I. žalobu zamietol a II. žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal zaplatenia dlžnej sumy 492,77 eur, úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 492,77 eur od 30.04.2019 do zaplatenia a náhrady trov konania od žalovaného.

2.2. Súd rozsudkom z 3.11.2021 č. k. 8Csp/109/2021-103 rozhodol tak, že žalobu zamietol a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd uznesením z 29.11.2022 sp. zn. 5CoCsp/1/2022 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie. Odvolací súd uložil súdu vykonať dokazovanie v rozsahu potrebnom pre meritórne rozhodnutie, pričom vyslovil názor, že v danom prípade bolo potrebné skúmať predpoklady pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru.

2.3. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu (Home Credit Slovakia, a.s.) a žalovaným bola uzatvorená 25.01.2017 zmluva o spotrebiteľskom úvere – revolvingový úver č. 67010649795000, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému bezúčelový revolvingový úver s výškou úverového rámca 650,00 eur. Ročná úroková sadzba bola stanovená na 26,28%, výška mesačnej splátky na 4% z dlžnej čiastky (min. 12,00 eur), RPMN 39%, odplata 26,28%, priemerná hodnota RPMN 23,80%, celková čiastka splatná spotrebiteľom 768,82 eur a termín splatnosti splátok 20. deň v mesiaci. Z poslednej výzvy pred začatím vymáhania celého úveru z 24.10.2017 zistil, že právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na zaplatenie dlhu 71,58 eur ihneď a upozornil ho na možnosť okamžitého splatenia celého úveru. Z výzvy k splateniu celého dlhu bolo zistené, že listom z 11.01.2018 vyzval veriteľ dlžníka na splatenie celého úveru vo výške 596,50 eur a to najneskôr do 15 dní od spisania výzvy a zo Zmluvy o postúpení z 25.04.2019 a Oznámenia o postúpení pohľadávky z 06.05.2019 zistil, že došlo k uzatvoreniu zmluvy o postúpení pohľadávky medzi veriteľom a žalobcom.

2.4. Súd citoval znenie § 39, § 45 ods. 1, § 52 ods.1 až 4, § 53 ods.9, § 524 ods.1,2, § 525 ods.1,2, § 565 ods.2 OZ, § 1 ods.1, § 2, § 17 ods.1 z. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej aj ZoSÚ)

a konštatoval, že medzi stranami sporu bola 25.01.2017 uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere – revolvingovom úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 a nasl. OZ aj osobitných ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z.. Ide o formulárovú zmluvu pripravenú vopred predchodcom žalobcu.

2.5.Súd s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/162/2020 z 27.10.2021 (publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2022 ako R 6/2022) skúmal z úradnej povinnosti aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu v konaní. Konštatoval, že napriek skutočnosti, že v prejednávanej veci nejde o pohľadávku banky, nie je dôvod postupovať pri skúmaní vecnej legitimácie iným spôsobom, nakoľko by išlo o formalistický výklad bezdôvodne zvýhodňujúci iných veriteľov ako banky.

2.6.Poukázal na to, že (ne)možnosť postúpenia pohľadávky pri spotrebiteľskom úvere je osobitne upravená v § 17 ZoSÚ, z ktorého vyplýva, že veriteľ môže postúpiť pohľadávku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere po konečnom termíne splatnosti úveru a pohľadávky, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti úveru. Na to nadväzuje úprava § 53 ods.9 a § 565 OZ.

2.7.Konštatoval, že žalobca nepredložil žiaden dôkaz o doručení výzvy z 24.10.2017 žalovanému, kedy sa žalovaný dostal do omeškania v dôsledku neplnenia platobnej disciplíny, ktorou postupca žalovaného vyzval na úhradu dlžnej sumy a pre prípad jej neuhradenia, upozornil na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti a uzavrel, že nebolo preukázané, že došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti v súlade s § 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ. Rovnako nepreukázal, že by sa samotné zosplatenie úveru z 11.01.2018 dostalo do dispozičnej sféry žalovaného. Ak má výzva veriteľa ako jednostranný právny úkon vyvolať vo vzťahu k dlžníkovi očakávané právne následky v podobe následného zosplatenia, musí byť dlžníkovi doručená rešpektujúc § 45 ods.1 OZ, čo v danom prípade splnené nebolo. Dodal, že nie je zrejmé, či takáto výzva sa vôbec dostala do dispozičnej sféry žalovaného, a či lehota podľa § 53 ods. 9 OZ začala plynúť a do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti aj uplynula. Uvedené písomnosti právny predchodca žalobcu podal na poštovú prepravu, čo žalobca preukazoval priloženými poštovými podacím hárkom, ale ani takýto postup nezodpovedá doručeniu hmotnoprávných úkonov podľa § 45 ods.1 OZ.

2.8.Podporne súd poukázal na rozhodnutia odvolacieho súdu v obdobných veciach (sp. zn. 9CoCsp/38/2021 z 21.09.2022, 9CoCsp/79/2021 z 23.11.2022, 3CoCsp/90/2021 z 24.11.2022).

2.9.Neplatné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru právnym predchodcom žalobcu zakladá v zmysle § 17 ods.1 ZoSÚ a § 39 OZ neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky a teda nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu v spore.

2.10.O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods.1, § 262 ods.1,2 CSP tak, že žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal, keď v spore plne úspešnému žalovanému preukázateľne žiadne trovy nevznikli.

3.1.Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobe vyhovel, alebo aby rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3.2.Žalobca vyjadril nesúhlas so záverom súdu o neplatnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Žalobca znovu tvrdil, že výzva podľa § 53 ods. 9 OZ bola žalovanému riadne doručovaná, pričom žalovaný bol v konaní absolútne pasívny, nič netvrdil a nič nepoprel, a teda išlo o nesporné skutkové tvrdenie v zmysle § 151 ods. 1 CSP. Súd preto dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam. Zdôraznil, že súd je povinný osvojiť si skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení procesných strán, nemusí vykonávať dokazovanie ohľadom tých skutočností, ktoré medzi stranami sporu nie sú sporné a môže ich tak bez dokazovania zobrať za základ svojho rozhodnutia, čo podporuje i vydanie platobného rozkazu v predmetnej veci. Žalobcovi tak nie je zrejmé, z akého dôvodu súd nesporné skutkové tvrdenia žalobcu de facto poprel, ak právne uzavrel, že doručenie výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka preukázané nebolo.

3.3.Namieta tiež nesprávnu aplikáciu § 45 ods.1 OZ, keď má za to, že podacie hárky (v spojení s online sledovaním zásielok Slovenskej pošty) fikciou doručenia dostatočne preukazujú to, že predmetné písomnosti sa dostali do dispozičnej sféry žalovaného – keď mu boli zasielané na adresu uvedenú v Zmluve (na ktorú doručoval písomnosti aj súd v tomto konaní).

3.4.Na základe uvedeného zároveň žalobca považuje za preukázané, že nesprávnym procesným postupom súdu došlo k zásahu práva žalobcu na spravodlivý proces v zákonom predpokladanej intenzite, keď súd prvej inštancie favorizoval žalovaného, poskytujúc mu ochranu spočívajúcu až v popieraní skutkových tvrdení žalobcu.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril a v odvolacom konaní zostal nečinný.

5. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas a oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, v rozsahu danom § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP z hľadísk uplatnených žalobcom uplatnených odvolacích dôvodov, vrátane ich obsahového vymedzenia, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné.

6. Žalobca v odvolaní uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP, t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane (žalobcovi), aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

7. Odvolací súd dospel k záveru, že žiaden z vyššie uvedených odvolacích dôvodov nie je naplnený.

8. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, tieto dôkazy vyhodnotil podľa § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil aj svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver o zamietnutí žaloby pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Súd svoje úvahy, ako dospel k vyššie uvedenému záveru, podrobne uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na zistený skutkový stav a príslušné zákonné ustanovenia, ktoré aplikoval v prejednávanom spore, tieto úvahy sú vecné, správne a niet v nich žiadneho logického rozporu.

9. Žalobca v odvolaní v podstatnej časti namieta posúdenie splnenia podmienok pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru – konkrétne, či písomnosti v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ (upozornenie spotrebiteľa na omeškanie s plnením vrátane upozornenie na možnosť predčasného zosplatnenia a samotné zosplatnenie úveru) ako jednostranné adresované právne úkony boli doručené žalovanému v zmysle § 45 ods. 1 OZ. S touto otázkou sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, a predostreté odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery. Odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom sporu. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Neboli zistené žiadne porušenia procesných práv, a ani iná vada konania, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Preto odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

10. Správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Preto iba na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné:

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie (I. ÚS 26/94). Porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

12. 1. V sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu. Sporové konanie sa riadi zásadou formálnej pravdy a posúdenie otázky, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, teda kto a aké tvrdenia má uviesť, sa odvíja od hmotného práva. Platí, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé privodiť jej úspech v spore. Každý má tvrdiť (v zásade) tie právne skutočnosti, ktoré spôsobujú vznik jeho nároku alebo zánik jeho povinnosti. Povinnosť strany sporu má kľúčový význam a predstavuje jeden zo základných princípov civilného procesu (čl. 8 Základných princípov CSP). Rozsudok v sporovom konaní zodpovedá tomu, čo strany zhodne tvrdili (§ 186 ods. 2 CSP) a (v zásade) nezohľadňuje to, čo žiadna zo strán sporu netvrdila. Súd má však možnosť v materiálnom zmysle určitej korekcie, môže strany vyzvať na doplnenie skutkových tvrdení (§ 150 ods. 2 CSP), výnimočne môže vykonať dôkaz, ktorý strany nenavrhli, a takto zistiť skutočnosť, ktorá nebola stranami tvrdená (§ 185 ods. 2 a 3 CSP), prípadne sa môže výnimočne

odkloniť od zhodných tvrdení strán (§ 186 ods. 2 CSP). Účelom tohto korektívu je v rozumnej miere zmierniť prísne formálne následky nesplnenia povinnosti tvrdiť (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016, 569 s.).

12.2. V danom prípade súd prvej inštancie správne postupoval, ak skúmal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu. Vecnou legitímáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník civilného súdneho konania (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v spore ide (je aktívne vecne legitímovaný) a účastník na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitímovaný). V sporoch s ochranou slabšej strany, akým je bezpochyby i posudzovaný prípad, súd skúma vecnú legitímáciu z úradnej povinnosti, čo je v zhode aj ustálenou rozhodovacou praxou (odkazovaná aj súdom v bode 26. odôvodnenia).

12.3. Z uvedeného je zjavné, že v prípade nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, o aký ide aj v prejednávanej veci, súd je povinný ex offico skúmať, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky v zmysle § 17 ods. 1 ZoSÚ a či je žalobca aktívne legitímovaný na podanie žaloby. Správny bol preto postup súdu, ak ex officio na preukázanie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v spore skúmal splnenie zákonných podmienok pre postúpenie pohľadávky. Adekvátne pritom vychádzal z názoru, že dôkazné bremeno preukázania splnenia týchto podmienok pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2021, sp. zn. 4Cdo/162/2020).

13. V preskúmanom prípade žalobca odvodzuje svoju aktívnu vecnú legitímáciu od zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej s právnym predchodcom žalobcu. Súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca nedisponuje v spore s aktívnou vecnou legitímáciou v dôsledku neplatného postúpenia uplatnenej peňažnej pohľadávky zo strany pôvodného veriteľa na žalobcu. Správne pritom vychádzal z názoru (nespochybného ani odvolateľom), že splnenie podmienok stanovených v § 17 ods. 1 ZoSÚ je potrebné pre platné postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľského úveru, a iba v prípade splnenia týchto zákonných podmienok je daná aktívna legitímácia postupníka na vymáhanie predmetnej pohľadávky.

14. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní danej veci správne aplikoval § 17 ods. 1 ZoSÚ, v zmysle ktorého práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

15. Citované zákonné ustanovenie stanovuje predpoklady postúpenia pohľadávky zo spotrebiteľského úveru inému subjektu. Postúpená môže byť iba pohľadávka po konečnom termíne splatnosti, alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou v celosti pred týmto termínom, musia byť splnené predpoklady na predčasné zosplatenie úveru podľa § 53 ods. 9 OZ. Daný predpoklad je zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky a musí byť splnený v čase postúpenia pohľadávky.

16. Súdna prax je jednotná v závere, že v prípade nesplnenia týchto osobitným zákonom stanovených predpokladov pre postúpenie pohľadávky ide o postúpenie v rozpore so zákonom, kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 OZ zakázané (vylúčené). Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku správne konštatoval, že ide o neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ, lebo zmluva o postúpení pohľadávok je v rozpore so zákonom o spotrebiteľských úveroch.

17. Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (§ 53 ods. 9 OZ).

18. Ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (§ 565 OZ).

19.1.Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplývajú podmienky, za ktorých môže veriteľ žiadať o zaplataenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, ktorými sú v zmysle § 565 OZ: a) možnosť straty výhody splátok bola výslovne určená v dohode medzi veriteľom a dlžníkom alebo v súdnom rozhodnutí, b) dlžník nesplní niektorú zo splátok v deň jej splatnosti a c) veriteľ požiada dlžníka o zaplataenie celej pohľadávky do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

19.2.Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, k vyššie uvedeným podmienkam pristupujú ešte ďalšie dve podmienky v zmysle citovaného § 53 ods.9 OZ, a to: a) veriteľ má právo na tzv. stratu výhody splátok (možnosť požadovať zaplataenie celého dlhu naraz pred jeho konečnou splatnosťou) najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplataením splátky a b) veriteľ upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplataenie tohto práva.

19.3.Podmienkou účinného zosplataenia úveru teda je, že veriteľ pred zosplataením pohľadávky má povinnosť upozorniť spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplataenie (výkon) tohto práva. Upozornenie veriteľa na uplataenie práva podľa § 565 OZ je predpokladom pre účinný výkon tohto práva vo vzťahu k spotrebiteľovi. Ak táto požiadavka nie je splnená, je zosplataenie neúčinné, a veriteľ nemá právo na zaplataenie celého dlhu naraz.

20.1.V predmetnom spore žalobca splnenie povinnosti v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení pre platné postúpenie pohľadávky právnym predchodcom žalobcu preukazuje výzvou z 24.10.2017, upozorňujúcou dlžníka na možnosť zosplataenia. Súd vychádzajúc zo záveru, že žalobca nepredložil žiaden dôkaz o doručení (dôjdení do dispozičnej sféry) žalovanému, ani výzvy z 24.10.2017, ani výzvy k splateniu celého dlhu z 11.01.2018, uzavrel, že nebolo preukázané, že došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti v súlade s § 53 ods.9 v spojení s § 565 OZ.

20.2.Správne pritom vychádzal zo záverov najvyšších súdnych autorít, na ktoré náležite odkázal, dôvodiac, že ak má výzva veriteľa ako jednostranný právny úkon vyvolať vo vzťahu k dlžníkovi očakávané právne následky v podobe následného zosplataenia, musí byť dlžníkovi doručená rešpektujúc § 45 ods.1 OZ, čo v danom prípade splnené nebolo, nakoľko žalobca nepreukázal, že výzva sa dostala do dispozičnej sféry žalovaného spotrebiteľa. Nebola predložená poštová návratka osvedčujúca buď doručenie tejto zásielky, resp. jej vrátenie v dôsledku neprevzatia v odbernej lehote.

20.3.Odvolací súd je v zhode so súdom prvej inštancie v názore, že žalobca nepreukázal skutočnosť, reálneho doručenia zásielky do dispozičnej sféry žalovaného spotrebiteľa a ak zákonom vyžadované písomnosti postupca podal na poštovú prepravu, čo žalobca preukazoval priloženými poštovými podaciami hárkami, ani takýto postup nezodpovedá doručeniu hmotnoprávných úkonov podľa § 45 ods.1 OZ. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že v dôsledku uvedeného neboli splnené podmienky na zosplataenie úveru, a preto následné postúpenie pohľadávky z celého úveru je v rozpore s § 17 ods.1 ZoSÚ.

21.Odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ príslušná právna norma (§ 53 ods. 9 OZ) stanovuje pre účinné zosplataenie zostatku úveru tiež podmienku, aby veriteľ upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplataenie tohto práva, pre naplnenie tejto podmienky nestačí zo strany veriteľa tvrdiť, že výzva pred zosplataením bola vypracovaná, teda existuje (čo v konaní nebolo sporným) a súčasne, že bola odoslaná na poštovú prepravu, ale súčasne naplnenie tejto zákonnej podmienky si vyžaduje zo strany veriteľa preukázanie, že výzva pred zosplataením bola dlžníkovi súčasne doručená (v zmysle tzv. teórie dôjdenia).

22.Režim doručovania hmotnoprávných úkonov vyplýva z § 45 ods. 1 OZ, v zmysle ktorého zákonného ustanovenia prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď k nej dôjde. V danom prípade sa jedná o tzv. teóriu dôjdenia.

23.Účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka (do ktorého spadá tiež posudzovaná výzva pred zosplataením) predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t.j., že sa dostane do sféry jeho dispozície - už týmto okamihom začína právny úkon pôsobiť voči druhej zmluvnej strane. Slovné spojenie „dostane do jeho dispozičnej sféry“ nemožno vykladať v zmysle procesnoprávných predpisov. Je ním potrebné rozumieť objektívnu možnosť neprítomnej osoby zoznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória i súdna prax takou možnosťou chápe nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávného úkonu adresátom, ale i také prípady, kedy doručením listu či telegramu, obsahujúceho prejav vôle, do bydliska alebo sídla adresáta, či do jeho poštovej schránky, poprípade i hodením oznámenia do poštovej schránky o uložení takejto zásielky, nadobudol adresát hmotnoprávného úkonu objektívnu príležitosť zoznámiť sa s obsahom

zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznámil s obsahom hmotnoprávneho úkonu, postačuje, že mal objektívnu možnosť spoznať jeho obsah. Teória dôjdenia vychádza z toho, že z hľadiska pôsobenia (perfektnosti) prejavu vôle nie je dôležitá skutočná vedomosť adresáta právneho úkonu, pretože inak by adresát mohol účinkom prejavu vôle druhého účastníka zabrániť nepreberaním písomností. Dôjdením do sféry vplyvu príjemcu sa rozumie napr. vhodenie listu do schránky príjemcu alebo dôjdenie mailu na mailovú adresu príjemcu, ak príjemca dal zmluve najavo, že písomnosti možno posielat' aj elektronicky. Rozhodujúce je objektívne hľadisko, t.j. ak sa preukáže, že adresát mal reálnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, nastávajú právne účinky jednostranného právneho úkonu obsahujúceho takýto prejav bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil. Dôjdením prejavu vôle do dispozičnej sféry adresáta sa završuje proces účinného doručenia právneho úkonu a od tohto momentu je právny úkon pre konajúci subjekt záväzný a nemožno ho jednostranne odvolať (pozri uznesenie NS SR sp.zn. 5Cdo/129/2010, tiež uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/43/2019).

24. Výzva pred zosplatnením, presnejšie upozornenie veriteľa adresované dlžníkovi o uplatnení práva na zosplatnenie zostatku úveru v zmysle § 53 ods.9 OZ, jednoznačne predstavuje jednostranný hmotnoprávny úkon, ktorého naplnenie závisí od toho, či tento prejav vôle sa dostal do dispozičnej sféry adresáta, t.j. dlžníka, a teda, či voči osobe, ktorej bol určený, súčasne pôsobí.

25. Z vyššie uvedeného možno vyvodit', že pre naplnenie teórie dôjdenia síce na strane jednej postačuje reálna možnosť adresáta oboznámiť sa s prejavom vôle (nevyžaduje sa teda skutočné doručenie a prevzatie písomnosti zachytávajúcej právny úkon), avšak na strane druhej iba tvrdenie o tom, že predmetný hmotnoprávny úkon, v tomto prípade výzva pred zosplatnením podľa § 53 ods. 9 OZ, bola odoslaná (čo preukazuje podací hárok) je bez výpovednej hodnoty k zhodnoteniu, či zásielka došla do sféry vplyvu príjemcu ako okolnosti relevantnej pre naplnenie § 45 ods.1 OZ. Aj keď úprava VOP hovorí v tomto prípade o splnení podmienky doručenia, vo svojej podstate obchádza § 45 ods.1 OZ a preto naň odvolací súd nemohol prihladiť a z nej vychádzať.

26. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd uzatvára, že napriek existencii výzvy pred zosplatnením, žalobca nepreukázal, že predmetnú výzvu zároveň dlžníkovi doručil (v zmysle tzv. teórie dôjdenia), čím nebol dodržaný právnou normou vyžadovaný postup pred zosplatnením úveru podľa § 53 ods. 9 OZ.

27. Keďže úver nebol riadne zosplatnený, neboli splnené podmienky pre platné postúpenie, ktoré vyžaduje postúpenie splatnej pohľadávky (riadne zosplatnenej alebo po termíne konečnej splatnosti). Z úsudku, že postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s § 92 ods.8 zákona o bankách, je neplatný právny úkon (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/147/2017 z 24. apríla 2018), súd vyvodil správny záver, že žalobca nenadobudol pohľadávku, ktorá je predmetom tohto konania, preto nie je aktívne legitimovaný.

28. V korelácii s uvedeným je nutné uzavriet', že žalobcovi sa v odvolaní nepodarilo spochybnit' správnosť záveru súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie tvrdením, že súd mal za nesporné považovať žalovaným nepopreté tvrdenie o doručení výzvy v zmysle § 53 ods. 9 OZ, pričom v odvolaní nepoprel záver súdu, že ani na výzvu súdu hodnoverne nepreukázal doručenie výzvy v zmysle § 53 ods.9 OZ.

29. Neobstojí preto tvrdenie žalobcu o tom, že žalovaný doručenie výzvy nenamietal, nakoľko v tomto konaní ide o spor s ochranou slabšej strany - spotrebiteľský spor, a zároveň preto, že vecnú legitimáciu strán v spore je súd vždy povinný skúmať ex offa a platné zosplatnenie úveru je nevyhnutnou podmienkou toho, aby pohľadávka zo spotrebiteľského úveru mohla byť v zmysle § 17 ods.1 ZoSÚ platne postúpená, keďže v čase postúpenia nebola pohľadávka ešte po termíne konečnej splatnosti.

30. Nakoľko ku dňu postúpenia pohľadávky neboli splnené predpoklady platného postúpenia v zmysle § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, je toto postúpenie neplatným právnym úkonom. Súd postupom z úradnej povinnosti skúmal aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu a nakoľko zistil jej nedostatok, nemal inú možnosť ako žalobu zamietnuť.

31. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že žalobcom uvádzané odvolacie dôvody dané nie sú, preto odvolací súd rozsudok podľa § 387 ods.1 CSP ako vecne správny potvrdil vrátane vecne správneho výroku o trovách konania.

32.O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s § 396 ods.1 CSP v spojení s § 255 ods.1 CSP tak, že v odvolacom konaní procesne úspešnému žalovanému odvolací súd nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli. V odvolacom konaní neúspešný žalobca na náhradu trov odvolacieho konania právo nemá.

33.Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods.2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.
V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.